

Bréfa- og málasafn 1953.

Bjarni Benediktsson – Stjórnmal – Utanríkisráðherra – Utanríkismál – Bréf - A.C. Dunn – Metcalfe – Hamilton - Peck - Brooke Claxton - G. C. Marshall - Edward B. Lawson - Monroe Y. Mann - Thor Thors - Valdimar Björnsson - St. Paul - Victor Prost - Björn Ólafsson – Tíminn – Alþýðuflokkurinn - American Legation - Keflavik Airport – Keflavíkurflugvöllur – NATO – Varnarsamstarf – Kostnaðargreining - 1953

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Stjórnmalamaðurinn
Askja 2-12, Örk 4

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Grevenmacher 13th August 1953.
(Luxembourg)

VICTOR PROST

Mr. Bjarni Benediktsson
Foreign Minister
Reykjavik (Iceland)

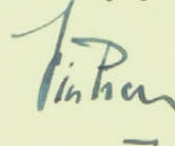
Dear Sir,

Im am sorry to have let so many days go by before writing to thank you for the kindness you and Mrs. Benediktsson extended to my wife and myself during our visit to Iceland.

We liked your wonderful country so much we were sorry to leave it. I told Mr. Joseph Bech that it will be a pleasure for me to recommend the members of my Club a trip to Iceland.

I am looking forward to seeing you in Luxembourg in a near future when I hope I shall have an opportunity of showing my very deep appreciation of your kindness and repay some of the hospitality I enjoyed in your country.

Sincerely yours

—

Reykjavik, May 21, 1953.

Dear Mr. Claxton:

I thank you for your kind letters and the snapshots which I will keep as a souvenir of the most comfortable and enjoyable flight I have had over the Atlantic. At the same time I want to thank you again for inviting us to come with you and to tell you how glad we were to be able to entertain you that evening in Reykjavik.

Please remember me to your wife and colleagues.

Yours sincerely,

The Honourable Brooke Claxton,
Minister of National Defence,
Ottawa, Canada.

BROOKE

MINISTER OF NATIONAL DEFENCE
CANADA

Ottawa, May 13, 1953.

Dear Mr. Benediktsson:

On the way to Iceland
I took some snapshots which it
may interest you to have.

We still look back with
the most pleasurable recollection
to our visit.

Yours sincerely,

His Excellency Bjarni Benediktsson,
Minister of Foreign Affairs,
Reykjavik, Iceland.

19532

A t h u g a s e m d i r

við tillögur varnarmálanefndar um kaup og sölu varnings frá varnarliðinu.

Um 1. lið. Sala setuliðseigna hefur nýlega keypt af varnarliðinu þær vörur, sem safnast hafa saman hjá því undanfarna 15 mánuði. Varnarliðið óskaði að hafa bein viðskifti við sölu setuliðseignanna og var hið besta samkomulag um viðskiftin. Jafnframt óskaði varnarliðið þess að framvegis færu viðskiftin fram mánaðarlega og varð samkomulag um það atriði.

Sölnefndin hefir aldrei treyst sér til að semja skrá yfir hvern einstakan hlut, sem keyptur er. Stykkjafjöldinn í þeim birgðum, sem keyptar voru í fyrra mánuði, nam t.d. hundruðum þúsunda og voru nær engir tveir hlutir eins.

Til sérstakrar flokkunar þyrfti að margfalda þann starfsmannafjölda, sem sölnefndin hefir nú í þjónustu sinni með stórauknum kostnaði, auk þess hefir þessi flokkun og tilheyrandi skriffinska enga raunhæfa þýðingu.

Um 2. lið. Keyptur varningur er að sjálfsögðu geymdur á öruggum stað og umsjón með honum ekki lakari en almennt gerist um slíkan varning, sem hér er um að ræða.

Um 3. lið. Fjármálaráðuneytið hefir ekki talið rétt, að ríkisstofnanir hafi forgang um kaup hjá sölnefndinni og heldur ekki að þær fengju varning með lægra verði en aðrir aðiljar. Ásteður fyrir þessari ákvörðun fjármálaráðuneytisins munu vera þær, að koma í veg fyrir að ríkisstofnanir sniðgengju ákvæði fjárlaga á þann hátt að kaupa varning fyrir lágt verð hjá sölnefndinni, ýmist til eigin nota eða til sölu til annara fyrir herra verð.

Auk þessa yrði önnur skipan, en fjármálaráðuneytið hefir ákveðið, mjög erfið í framkvæmd.

Um það furðulega ákveði að varnarmálanefndin eigi að ákveða hvort og að hve miklu leyti ríkisstofnunum skuli veittur forgangsréttur til kaupa og við hvaða verði, mun ekki rætt hér.

Sölnefndin telur að tilboða leiðin og uppboðsleiðin séu aðeins færar til sölu á bílum og öðrum stærri einstökum hlutum, en alls ekki þegar um smærri hluti eða samsafn hluta er að ræða. Afleiðingin af því, ef þessar söluaðferðir eru almennt viðhafðar, yrðu þær, að braksarar sem hefðu nægilegt fjármagn mundu kaupa vörurnar fyrir lágt verð og seldu þær síðan þeim, sem varanna þyrftu fyrir margfalt verð, ríkissjóði og almenningi til stjórntjóns.

Nú er sá háttur hafður á þessu, að varningurinn er öllum til sýnis í vöruskála. Þeir, sem vanhagar um sérstaka hluti, t.d. varahluti í vélar, leita hlutanna þar og fá ^{þá} keypta fyrir sanngjarnt verð. Oft ber það við, að utanþejarmenn koma víðsvegar af landinu til að leita hluta, sem þá vanhagar um í vélar sínar. Þessir menn hafa enga aðstöðu til að gera tilboð eða meta á uppboðum í Reykjavík.

Um 4 lið.

Til þess að halda gömlum birgðum aðgreindum frá þeim vörum, sem hér eftir verða keyptar, þyrfti að minnsta kosti að tvöfalda það húsnæði, sem sölnefndin hefir nú til umráða, en það kostar 50 þús. kr. á ári.

Um bókhald er fylgt reglum ríkisbókhaldara. Á sölu-reikningi er lýsing á hinum seldu hlutum, tilgreint verð vörunnar og nafn kaupanda eins og venjulegt er.

Um 5. lið.

Fjármálaráðuneytið létur endurskoða reikninga sölnefndarinnar mánaðarlega og er í því efni fylgt venju-

legum reglum.

Eins og að framan er sagt eru tillögur varnarmála-
nefndar mjög á annan veg, en reglur þær, sem sölunefndin hefir fylgt og byggðar eru á margra ára
reynslu um hvað hentaði best hagsmunum ríkissjóðs og
almennings.

Í þessu sambandi er rétt að geta þess að í Banda-
ríkjunum eru útsölur á varningi frá hernum með sama
fyrirkomulagi og sölunefndin hefur hér.

A.G.

CONFIDENTIAL

December 4, 1953.

contemplated Radar Stations on behalf of the Iceland Defense Force be investigated as well as the possibilities of Icelanders undertaking other categories of work in connection with the proposed Radar Stations. The training for this purpose should be arranged in such a manner that the employment of foreign labor be entirely avoided and at the same time due consideration be given to the demand for manpower by the Icelandic industries and production. It should also be stressed that the installations to be constructed may become useful for other as well as defense purposes. Evacuation of foreign labor engaged by the Defense Force should be commenced as soon as practicable.

I have the honor on behalf of my Government to submit the following proposals regarding the Defense Agreement and related agreements and their implementation.

1. The Construction activities on behalf of the Defense Force be arranged in such a manner that engagement of foreign labor be entirely avoided and at the same time due consideration be given to the demand for manpower by the Icelandic industries and production. It should also be stressed that the installations to be constructed may become useful for other as well as defense purposes. Evacuation of foreign labor engaged by the Defense Force should be commenced as soon as practicable.

2. The Icelandic State will act as an intermediary in construction activities and maintenance of installations for the Defense Force. The State will either invite tenders for the projects or have them performed in the same manner as now is the case as regards road construction to the contemplated Radar-sites.

3. The defense areas be planned in such a manner so as to separate distinctly the area occupied by the Defense Force and its alien employees and that occupied by Icelanders in order to facilitate the control of these limits.

4. Further restrictions than now existing be put on leave excursions of members of the Iceland Defense Force and its employees outside the defense areas. The Icelandic Government should issue regulations to this effect, but as a matter of course, it would have due cooperation in this respect with the Iceland Defense Force.

5. The possibilities of Icelanders manning the con-

templated Radar Stations on behalf of the Iceland Defense Force be investigated as well as the possibilities of Icelanders undertaking other categories of work in connection with security measures. The training for this purpose of Icelandic personnel be commenced as soon as practicable.

Besides the questions dealt with above it is desired that the following points be either taken up for negotiation or into careful consideration.

1. Necessary housing facilities at the Keflavík Airport for Icelandic officials and employees of the Icelandic Government.
2. Running of the Keflavík Airport Hotel.
3. Measures for prevention of sale of duty-free commodities to Icelanders.
4. Expenses of the Icelandic Government arising from the Defense Agreement.
5. Discussions and settlement of other problems that may arise in the future as a result of the execution of the Defense Agreement.

I have the honor to renew to Your Excellency the assurances of my highest consideration.

His Excellency
Edward B. Lawson,
Minister of the United States of America,
Reykjavík.

CONFIDENTIAL

Memorandum

from the Minister of Foreign
Affairs to the United States Minister.

When Iceland made the Agreement with the United States on behalf of NATO for the Defense of Iceland it was for the equal purpose of safeguarding the security of Iceland as well as that of the other NATO countries insofar as their security is dependent of the security of Iceland. The Government of Iceland was prepared to participate in these security arrangements, but was at the same time fully aware that on the part of Iceland there were great difficulties involved in carrying out decisions in this respect, especially on account of three reasons:

- 1) Due to the small Icelandic population, Icelandic nationality and national culture might be endangered by a long sojourn of a great number of foreigners in this country in connection with the defense.
- 2) Icelandic economy might be endangered on account of large-scale construction activities by the Defense Force.
- 3) It might so happen that the defense arrangements might not enjoy such support from the population so as to make them politically possible to be carried out by Iceland.

These anticipated difficulties were of such concern to the Icelanders when the Defense Agreement with the United States was negotiated in the spring of 1951. The United States Government did also show understanding of the

difficulties of Iceland in this respect. Various provisions of the Defense Agreement show clearly that it was evident to both parties that due care should be exercised.

The Defense Agreement has been in force for two and a half years and experience has shown beyond any doubt that changes in the defense arrangements have become inevitable. It may be that some of the amendments, which are unavoidable can not be carried out unless changes be made at the same time in the agreement itself. Therefore such changes will be requested at a later stage during discussions regarding this matter.

It is not unnatural that various defects have appeared, as experience was lacking in many or even most aspects when the agreement was made and put into effect. However, both parties have now learnt from experience after two and a half years and that experience must be fully utilized immediately in order to avoid unnecessary mistakes.

In the following are explained the desired alterations referred to above:

- I. 1) The construction activities on behalf of the Defense Force have not been organized in a way considered desirable from an Icelandic point of view. This refers to the extent of work carried out at a given time. During the first 20 months after the arrival of the Defense Force construction activities were only on a very small scale, but early in the year of 1953 these activities were suddenly increased and have since been on such a large scale that the demand for Icelandic manpower has become unnaturally great and in addition to that many laborers have been imported from the United States. During the years 1951 and 1952 Iceland could on the other hand have provided considerable more man-

power than required for the construction activities. It is considered that it has been detrimental to the utilization of Icelandic manpower as well as to the execution of the security measures that work on a large scale did not commence earlier than actually was the case. Attention must be drawn to the fact that the construction work conducted by the Defense Force is so enormous as compared with Iceland's economy that too great a speed in these activities must cause harmful interference with the ordinary Icelandic industries and production, unnatural migration and even completely overthrow the endeavors of the Government to keep balance in the Icelandic economy. It is, therefore, the firm opinion of the Government that the prosperity of the Icelandic industries demand that this construction work be spread over a long period and adjusted so that it does not cause too much harm. At the same time hope is expressed that the construction will as far as possible be arranged in such a way that it may become of use in the future, although it may then not any longer be needed in connection with the defense of the country.

2) The management and the supervision of the construction activities are closely related to the matters referred to under item 1 above. The Government can not agree to the hitherto ruling arrangement, viz.: That an American contractor does either perform the construction activities or subcontract construction work to Icelandic contractors. Therefore, the Government, hereby puts forward the following proposal:

The Icelandic State will act as an intermediary in construction activities and maintenance of installations for the Defense Force. The State will either invite tenders for the projects or have them performed in the

same manner as now is the

case as regards road construction to the contemplated Radar-sites. It would then depend on circumstances whether the Government would entrust State establishments (such as the Directorate of Harbours, the Directorate of Roads, the State Architect, the Director of Electricity, the Director of Airfields etc.) to perform the work or invite tenders. This arrangement would also have the advantage that it would be easy to organize manpower according to requirements. Besides that all the relationship difficulties caused in connection with the present Prime Contractor would disappear.

In order to prove that the said proposal is not without reason the following examples may be given:

The present Prime Contractor shall according to the Defense Agreement pay wages in accordance with the recognized Icelandic wage conditions in order not to disturb the economic balance of the industries and that of the State. This provision in the Defense Agreement has, however, in many instances not been complied with.

In order to get Icelandic specialists (Engineers, etc.) the Prime contractor has been prepared to pay salaries which are more than double the salaries paid to same kind of specialists engaged by the Icelandic State, resulting in various officials having left essential work with the State and gone to work at the Keflavík Airport.

In spite of repeated attempts made by Iceland it has proved impossible for the present Prime Contractor to comply with Icelandic wage conditions, resulting in ceaseless disputes and collisions because of too low or unpaid wages which has caused serious injuries to harmonious relationship.

Sometimes employees in certain classifications (maids and waitresses, semiskilled carpenters) have been paid for

a long period considerable higher wages than according to Icelandic wage conditions. This has created great inconveniences and not least when the wages all of a sudden are reduced and at the same time overtime out off. It should not be necessary to give more examples in order to prove that a complete change is necessary.

3) Experience proves that the sojourn of American civilian laborers in this country is very undesirable for the relationship between the Icelanders and the Defense Force. According to Icelandic circumstances they have been numerous in addition to the many American members of the Defense Force. There are various reasons for these difficulties. It is difficult for the Icelanders and the American civilian laborers to understand each other because of the language and on account of a completely different way of thinking. The American civilian laborers get much higher wages, because they are working in a country far from their own, and besides having access to duty-free and cheap commodities, they have better housing accommodation. This alone, not to mention other matters, does create inequity, everywhere resulting in undesirable disagreement. Although there, of course, are many good and well behaved men among the American laborers here, it is recognised not less by the Americans themselves than by the Icelanders, that laborers who want to leave their home country for the purpose of seeking employment abroad are as a rule more of adventurers than those who stay at home. These men are, however, free to go wherever they like when not on duty and this has created many kinds of difficulties.

4) It is now contemplated to erect three Radar Stations on the North-West, North-East and South-East coast as already decided in the Defense Agreement this

of the individuals who are serving in the Defense Force being considered one of the prime conditions for the defense of this country becoming effective. These sites are in very sparsely populated areas. According to recently obtained information the staff of each site might even be more numerous than the local inhabitants. According to gained experience the Government considers this very hazardous with regard to the inhabitants of the areas in question. It is therefore the opinion of the Government that the Radar Stations must be manned by Icelanders, at least to a great extent, naturally provided that it is possible to engage and train a sufficient number of Icelanders for that purpose. The Government also considers that there are other categories of work in connection with security measures which Icelanders could perform for the Defense Force.

By employing Icelanders this security work should cost less than bringing men from abroad to perform these duties.

5) The Keflavík Area lacks limits between the area occupied by the Americans and of that occupied by Icelanders. This, inter alia, has the effect that customs, police and other control by Icelandic officials can not be carried out in a satisfactory manner. Therefore, it is necessary to plan the two areas, separate them by a fence and keep construction and other activities in conformity with that planning.

6) It is very difficult on the part of Iceland to allow Americans from the Keflavík area to stay or go on pleasure trips outside that area. This refers in particular to trips of Americans to Reykjavík, neighbouring towns as well as to gatherings in rural districts. The Government of Iceland fully understands the position

of the individuals who are serving in the Defense Force or who work on its behalf and consider themselves as invited guests in a country of a friendly nation. However due to national reasons it is essential that more severe restrictions be made in this respect than hitherto. It may be difficult for a big nation to understand that the sojourn of 4 thousand soldiers in Iceland, near the capital, can be of much concern and is liable to cause disturbance if the soldiers go to the capital or attend places of entertainment in villages or rural districts. Therefore, the American, the son of a great nation, must in order to see the matter in a proper light imagine that 4 million foreign soldiers were stationed in an open base near an American big city. This is proportionally the same for the United States as 4 thousand for Iceland. In this way any friendly and understanding person should be able to realize the severe difficulties of Iceland arising from the sojourn of the Defense Force in Iceland. It is, therefore, the opinion of the Government, based on gained experience and the aforementioned arguments, that Iceland must decide these limitations, although it, as a matter of course, would have due cooperation in this respect with the Iceland Defense Force. It therefore appears most desirable that excursions be subject to special permit each time and planned in advance. In the opinion of the Icelandic Government the above mentioned points are of vital importance. Finally the Government wishes to point out that, as the United States Government is no doubt aware, there is among Icelanders considerable opposition against the sojourn of a foreign defense force in this country.

although it may be considered certain that the majority of the nation is still supporting the Defense Agreement. The Icelandic Government, therefore, is of the opinion that it is a common problem of the Icelandic and the United States' Government to arrange the defense of Iceland and matters arising there from in a satisfactory manner from Icelandic point of view. The present state of affairs as regards these matters is far from being desirable in many respects. This is pointed out in order to show that the proposals which are now being made by the Government are in harmony with public opinion in Iceland. The Icelandic Nation has, of course, noticed that the smaller member nations of the NATO, such as Norway and Denmark have not seen fit to have foreign defense forces in their countries and have preferred to take upon themselves heavy financial burdens. These countries, however, have a population of 3-4 million people (while Iceland only has a population of 150 thousand inhabitants) and are, therefore, in a better position to safeguard their nationality. Further their economy is not as sensitive to unexpected large scale construction work as is the economy of Iceland.

As a consequence of the small population of Iceland and its financial position it can not afford to effect the proper defense measures unaided. Therefore, it was decided to take the course which has hitherto been followed. However, the attitude of other small nations and our own experience show how very necessary it is for Iceland that great care should be taken with regard to everything relating to the possibility for us to continue to participate in the security measures for this country's own sake and that of the other member nations of NATO

Reykjavik, December 4, 1953.

Ferðakostnaður utanríkisráðherra á ráðsfund
Atlantshafsbandalagsins í París í aprilmánuði 1953.

Afhent utanríkisráðherra		£150-0-0
Dagpeningar og risna	£70-0-0	
Utanríkisráðherra skilað aftur	40-0-0	
Endurgreitt	40-0-0	
	<hr/>	
	£150-0-0	£150-0-0
	<hr/> <hr/>	

Andvirði £40-0-0 gengi 45,70,
ísl. kr. 1.828,00 greitt utan-
ríkisráðuneytinu.

Ályktun Alþýðuflokksins í utanríkismálum og afstaða hans til innlends hers. -

23. janúar 1953 gerði miðstjórn Alþýðuflokksins svofellda ályktun í sambandi við umræður um stofnun innlends hers.

"Miðstjórn Alþýðuflokksins lýsir yfir eindreginni andstöðu sinni við þá hugmynd, að stofnaður verði íslenzkur her, og heitir á alla alþýðu - og þá sérstaklega íslenzkan æskulýð- að sameinast til baráttu gegn því, að hugmynd þessi nái fram að ganga!"

Þann 17. apríl gerði svo miðstjórnin eftirfarandi ályktun í utanríkismálum.

" 1) Alþýðuflokkurinn átelur ríkisstjórnina harðlega fyrir framkvæmd hverndarsamningsins frá 1951, þar eð hvorki hefur verið gætt nægilega hagsmuna Íslendinga né réttar þeirra sem samningsaðila.

Alþýðuflokkurinn telur nauðsynlegt, að gerðar verði ráðstafanir til þess að herliðið dvelji eingöngu á þeim stöðum, sem það hefur fengið til umráða, og hafi engin samskipti við landsmenn nema þau, sem skyldustörf þess krefjast.

2) Þar eð ástand í heimsmálum hefur engan veginn versnað síðan vorið 1951, er hverndarsamningurinn var gerður, lýsir Alþýðuflokkurinn sig algerlega andvígán því, að gerðir verði nýir samningar um fjölgun hins erlenda liðs eða byggingu nýrra hernaðarflugvalla eða annarra hernaðarmannvirkja utan þeirra svæða, sem hernum hefa verið fengið samkvæmt samningum frá 1951.

Flokkurinn mun og beita sér fyrir því, að herliðið verði látið hverfa af landinu jafnskjótt og hann telur friðarhorfur sæmilega öruggar".

Sp.

53. Fyrirspurnir.

I. Til ríkisstjórnarinnar um kjötútflutning til Bandaríkjanna.

Frá Haraldi Guðmundssyni og Gylfa Þ. Gíslasyni.

1. Fyrir hvaða verð var dillakjöt það, sem flutt var til Bandaríkjanna á s. l. hausti og vetri, selt í erlendum gjaldeyri, og hve mikið magn var þar um að ræða?
2. Hefur andvirðið verið greitt?

II. Til ríkisstjórnarinnar um samskipti Íslendinga og varnarliðsins.

Frá Gylfa Þ. Gíslasyni og Haraldi Guðmundssyni.

1. Hvaða reglur gilda nú um heimild varnarliðsmanna til dvalar utan stöðva sinna, og hvenær voru þær reglur settar?
2. Hvaða reglur gilda um aðgang Íslendinga að stöðvum varnarliðsins, og hvenær voru þær reglur settar?
3. Hvers vegna voru reglur þær, sem í fyrstu giltu um dvöl hermanna utan herbúða sinna, afnumdar?
4. Hvaða tillögur hefur nefnd sú, sem fjallað hefur um vandamál varðandi samskipti Íslendinga og varnarliðsmanna, gert um þessi efni?

Do'nsur. h. :

.....

4. Varnarliðsmönnum, er óska að taka á móti Íslendingum í heimsókn, er það heimilt, en hér er þó höfð á sérstök gát. Þurfa varnarliðsmenn sérstakt leyfi íslenzku lögreglunnar til að taka á móti Íslendingum í heimsókn. Slík leyfi eru ekki veitt, þegar um er að ræða unglingsstúlkur, enda eru engin brögð að því, að eftirslíku sé leitað. Gestir varnarliðsmanna verða að vera farnir burt af vellinum kl. 11 að kvöldi alla daga vikunnar nema laugardaga kl. 12- $\frac{1}{2}$. Er fylgzt ræki-lega með því, að þessu sé fylgt, og fólk, sem ekki gerir það, er útilokað frá heimsóknum á völlinn. Mjög lítið kveður nú að heimsóknum íslenzkra kvenna á flugvöllinn. Þegar dansleikir eru um helgar ber mest á heimsóknum þeirra, en þó er fjöldi þeirra stúlkna, er þá koma, innan við 10. Á þra daga vikunnar eru heimsóknir kvenna hverfandi og oftast engar. Heimsóknum kvenna á völlinn hefur fækkað mjög, vegna þess, að strangt eftirlit er haft með komum þeirra, og íslenzka lögreglan hefur algerlega útilokað þær stúlkur frá að koma á völlinn, sem ekki fóru eftir settum reglum eða hegðuðu sér ósæmilega. Tala þeirra kvenna, sem bannaður er aðgangur að vellinum er um 100.

.....

A f r i t

American Legation,
Reykjavik, Iceland
December 22, 1953.

CONFIDENTIAL

No. 71.

Excellency:

I have the honor to acknowledge the receipt of Your Excellency's note and memorandum of December 4, 1953 pertaining to the implementation of the United States-Iceland Defense Agreement of May 5, 1951.

My Government is giving Your Excellency's note and memorandum intense study and consideration. As a result, I expect in the near future to be in a position to discuss with Your Excellency ways and means of improving the implementation of the Defense Agreement. To assist me in the discussions, I propose that a team of representatives of the Department of Defense and Department of State come to Iceland to meet with Your Excellency and other representatives of the Icelandic Government.

I would appreciate it if Your Excellency would indicate when the Government of Iceland desires to have such discussions. My Government will make every effort to meet your convenience as to the timing of these discussions but would like to have approximately a month to study the problems and would suggest, therefore, if agreeable to you, the last week in January.

Accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

(sign) Edward B. Lawson

His Excellency
Kristinn Gudmundsson,
Minister for Foreign Affairs
of Iceland

CONFIDENTIAL

STATE TREASURER

MINNESOTA

VAL. BJORNSON
TREASURER

ST. PAUL

JOHN N. NELSON
DEPUTY TREASURER

16. februar, 1953

Bjarni!

Þu ferð kannske að spyrja hversvegna í andskotunum og sje að ~~hvers~~ "reka" nefid' inn í utanríkismalin - einu sinni önn. Sannleikurinn er, Bjarni, að eg fjekki nýlega langt brjef frá Valtý - við skrifumst á minnst einu sinni á ári, daltit rækilega! Hann sagði mér hann yrði núna í London um manadartíma. Hefði hann verið heima, þá hefði eg hiklaust sent honum þessar urklippur. Maður veit svo sem að Kommar naf þessu fyrr eða seinna. Eg legg áherzlu á St. Paul Pioneer Press greinina, þar sem viddalid við verkfraedingin birtist - St. Paul maðinn sem er að kvarta sarum um hvernig þessir amerikanar í búningum fara að því þarna sudur í Keflavík. Þjer hefur sjalfsagt döttid í hug í þessu sambandi, Bjarni - að ef amerikanar eiga það svo bagt að dvelja í 'sambud' við aðra amerikana, er nokkur furða þó að ymist komi fyrir í sambudinni milla landa og amerikana?

Nu hefur verið halfgerð 'sensasjon' sídustu daga með frjettir um nefnaralit þeirra öldungardeildamanna, Morse og Long, um 'bases' hjer og hvar í heiminum - ekki sjerlega minnst á Island, en Island natturlega með í rannsokninni líka. Eg hlustadi á utvarpid hjer í gaerkveldi - Long, spurður spjbrunum ur af ymsum þekktum bladamönnum í Washington - og stendur hann við sitt, að Bandaríkin og vesturveldin ofirleitt sje ekki að fa þær varnir sem ættu að fast, með alt þetta fjar-utlat í rekstur ymsra bækkistöðva hjer og hvar um hnöttin. Getur natturlega verið að hjer sje um flokkspolitík að raeda að ~~st~~ sumu leiti - þar sem Long er demokrati og Morse á moti Eisenhower. En þær leggja talsverða áherzlu á þettað - að ekki sje naudsynlegt að halda uppi svo margmönnum herlidum víða, að með því að skipuleggja þetta betur yrði hægt að komast hja því að lata 750 þúsundir amerikana sitja á rassinum hjer og hvar ut í heimi. Natturlega eru greinar núna í tímaritum sem roa undir í þessum hugsunarhaetti - grein í februar hefti AMERICAN MAGAZINE undir fyrirsögninni, 'GI Joe - Europe's New Royalty' og í Saturday Evening Post sídast, 14. feb., 'They Disgrace Us Abroad.' Hjer er talad, í Post greininni, um fru einhvers 'colonels' sem lennti svo illa í svarta-markaðs brask í Wiesbaden á þýzkalandi, og í hinni greininni um launin og hlunnindin sem amerikanar fa vídsvegar um heim - nanar tiltekid í þessu tilfelli í Florence í Ítalíu.

Hjer er sma urklippa um raedu sem einhver Colonel Kellems er að flytja í kvöld um 'Uncle Sam's Interest in Greenland and Iceland.' Eg ljét bjoda mér að vera með á þeim fundi til þess að hlusta á maðinn, og aetla eg mér að fara þangad um sex-leytid.

Eg sa minnst á það í Alþyðubladinu að þið hefdu fengid norskan hershöfðingja upp til Islands fyrir svona manndi sídan að lata hann athuga hvort verndirnar væru mikils virði, frá sjonarmídi íslendinga. Eg lai ykkur ekki, að fara að athuga það sjalfir, þar sem sídustu frjettir hjer syna það að amerikanar sjeu sjalfir farnir að rifast um einmitt það efni. Eg vildi ekki fara að senda einhverjum öðrum víð Moggann þessar urklippur, og þykist eg víta að þær sjeu vel geymdar hja þjer - og notadar þá á lang skynsamlegastan hatt þar sem þu munt sjalfur dæma um það. Bless! *Valdinar*

þar sem
Valtý er
ekki
heima

METCALFE, HAMILTON, SMITH, BECK COMPANIES
Keflavik Air Port

PENDING ADJUSTMENTS IN PAY, ICELANDIC EMPLOYEES

1. There are approximately 80 routine adjustments made up as a result of various complaints on underpayments.
2. There are approximately 150 men who have been on the night shift without rotation for the past several months. Most of them will require pay adjustments.
3. There are 42 truck drivers who are claiming small adjustments with regard to reporting time during several nights when the night shift did not work.
4. The Electricians are claiming that their pay rate has been incorrectly computed, and a 4 per cent allowance for paid holidays not given should be made. Approximately 20 men are involved.
5. Approximately 30 men claim that board roll charges have been erroneously made.
6. We have about 20 complaints from men stating that they have been re-assigned duties in higher pay classifications, and retroactive re-classifications are required.
7. Time was posted incorrectly for some 50 to 60 employees on Whit Sunday and Easter Sunday. Double time pay applies on these holidays and an adjustment is required.
8. There are about 20 claims for pay during periods when time from work was lost as a result of accidents or sickness. In most cases, adjustments are required. There are approximately 50 men who at one time or another during the past several months have not been credited with the correct shift differential.

(Some of these are duplications, and the total numbers as shown are more than the total number of employees for whom adjustments are forthcoming.)

The above represents the outstanding complaints by Icelandic employees with regard to wages and salaries. It is, of course, possible that there are other complaints which have not been voiced to us, or of which we have no record. In this connection, it is our opinion that such complaints, both past and future, could be reduced if a reply could be received from the Defense Committee to our letter dated 28 March 1953 (forwarded by the District Engineer through the Commander of the Iceland Defense Force) setting forth in a more condensed and simplified form the proposed wage rates and working rules and conditions for Icelandic employees at Keflavik airport.

An all-out effort is being made to prepare adjustments and rectify legitimate complaints at the time the checks are issued on Friday, 5 June. We further expect to correct any other complaints which are called to

Page Two
Pending Adjustments in Pay, Icelandic Employees
Metcalf, Hamilton, Smith, Beck Companies

our attention as a result of the attached bulletin no later than the next pay day, 12 June.

Several factors are involved in our failure to keep current on these matters. One is that the rate of expansion of our field forces with the approaching favorable construction season has been so rapid that a thorough job of assimilation and the handling of both current and past problems has created a tremendous additional work load. Secondly, the utilization of shift work, including a large night shift operation, has brought about additional problems. Long working hours and failure to correctly interpret Icelandic overtime rates have aggravated the situation. The fact that we have been unable, despite persistent efforts, to recruit well-qualified timekeeping and payroll personnel, both Icelandic and American, has contributed largely to the number of errors.

2 June 1953

Bulletin No. _____

3 June 1953

TO: ALL ICELANDIC EMPLOYEES
Metcalf, Hamilton, Smith, Beck Companies

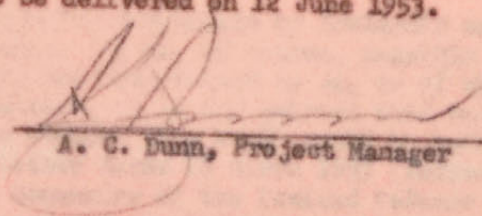
FROM: Project Manager

SUBJECT: Adjustments in Pay

Adjustments on checks to be delivered Friday, 5 June will cover all previous periods where records show that additional pay is due.

All Icelandic employees are notified that after receiving their checks on 5 June if they have any complaints with regard to their past wage or salary payments, they should see Mr. Gunnar Helgason in the Personnel Office on Monday, 8 June or Tuesday, 9 June, prepared to give all details with regard to such complaints. These matters will all be investigated and if, according to rules and regulations, any person is entitled to adjustment in pay, this adjustment will be made and included in pay checks to be delivered on 12 June 1953.

TBM:hv

A. C. Dunn, Project Manager

Trinadarmál
Til umræðu

Varnarmálin.

Mín tillaga er þessi.

Samþykkingu sem megin-stefnu-

1. - að allir erlendir verkamenn verði brott úr landinu og framkvæmdirnar standi yfir lengri tíma en ráðgert hefir verið, svo að íslenskur vinnukraftur geti algerlega séð fyrir þeim
2. - að íslenskir verktakar taki að sér allar framkvæmdirnar án milligöngu erlendra verktaka. Ef milliganga ríkisins er nauðsynleg til þess að þetta fáiist, skal athugað, er til kemur, á hvern hátt ríkið getur veitt slíka fyrirgreiðslu
3. - að sú vinna sem fram fer á flugvæðingunum við framkvæmdirnar og annað, verði greidd þannig, að verkamenn, iðnaðarmenn og aðrir hafi svipaðar tekjur, hver í sinni grein og greiddar eru fyrir samskonar vinnu í Reykjavík. Þó sé tekið tillit til þess ef dýrara er að stunda vinnuna á flugvæðingunum eða starfið hefir sérstök óþægindi í för með sér.
4. - að gerð verði tilraun til að þjálfa Íslendinga til að starfrækja radar-stöðvarnar, að einhverju eða öllu leyti, til þess að losna við erlent varnarlið á þeim stöðum sem þar eru.
- 5.- að teknar séu upp samráður við herstjórnina um það, á hvern hátt megi koma fyrir ferðum og dvöl hermanna og erl. verkamanna, svo að af þeim stafi sem minnst óþægindi fyrir landsmenn.

WAR DEPARTMENT
OFFICE OF GENERAL OF THE ARMY
G. C. MARSHALL
WASHINGTON
OFFICIAL BUSINESS

VIA AIR MAIL

The Honorable
Bjarni Benediktsson
Minister of Justice
Reykjavik, Iceland

VIA AIR MAIL

DEPARTMENT OF THE ARMY
OFFICE OF GENERAL OF THE ARMY
G. C. MARSHALL
WASHINGTON

6 November 1953

My Dear Mr. Minister:

Thank you very much for your friendly telegram of October 31st regarding the recognition of me by the Norwegian Nobel Institute. It was very thoughtful of you to write me as you did.

I am here at the Walter Reed Hospital recuperating from an attack of flu. However, I hope to be on my way home to Pinehurst, North Carolina by the first of the week and in perfect shape to leave the latter part of the month for Oslo.

With much appreciation for your kind words and with warmest regards.

Faithfully yours,

The Honorable
Bjarni Benediktsson
Minister of Justice
Reykjavik, Iceland

LUXEMBOURG, June 26th, 1953.

My dear colleague and friend,

Very good friends of mine, Mr and Mrs Victor Prost, are visiting Iceland as tourists in July. They will have the honour to call on you. You would oblige me very much by receiving them and to have your Tourism-services advising them so that they ^{could} enjoy as much as possible their stay in your beautiful country.

Very sincerely yours,

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Jon Berth', is written below the typed text.

P.S. Mr Prost is mayor of the town of Grevenmacher and President of the Luxembourg Automobile-club.

København, den 23. januar 1953.

Kære Hr. Udenrigsminister,

Jeg beder Dem modtage min hjerteligste tak for Deres elskværdige brev af 16.ds., som har rørt mig meget. Ja, jeg synes jo, det var min pligt at tage til orde mod dem, der søger at bibringe det danske folk en urigtig forestilling om, hvad det drejer sig om i håndskriftsagen. Hvor stor virkning mit indlæg i så henseende har haft, skal jeg ikke kunne sige; men skulle det have bidraget til en bedre forståelse mellem vore folk, skulle intet glæde mig mere.

Mange venlige hilsener, *og en til Frøen,*
Deres hengivne

Anders Bonin

Hr. Udenrigsminister

Bjarni Benediktsson,

R e y k j a v i k .
=====

LEGATION OF ICELAND
WASHINGTON 8, D. C.

New York, 17. marz 1953.

Góði vinur,

Þakka þitt ítarlega bréf frá 27. febrúar.

Þessu sinni mun ég aðeins svara með nokkrum orðum, þar sem flýta þarf afgreiðslu póstsins. Þú munt nú hafa fengið bréf mitt út af sjóflutningum hersins, og af því er ljóst, að opinberlega get ég engin afskipti haft af því máli. Ég mun þó bak við tjöldin hafa samband við Moore Mac og reyna að tryggja, að þeir leyfi Eimskip að njóta nokkurs hluta af flutningunum. Raunar finnst mér Eimskip geta verið ánægt. Tröllafoss fer hlaðinn núna í vikunni, Dettifoss fer einnig hlaðinn í næstu viku og Lagarfoss fer hlaðinn í byrjun apríl. Auk þess bíða 900 tonn frá hernum eftir skipi um miðjan apríl. Að vísu hefur umboðsmanni SÍS hér í New York, Booth Line, tekizt að herja út 600 tonn í Arnarfell í lok þessa mánaðar, en það varvegna þess að lögfræðingur þessa félags er mikill vinur eins starfsmanns MSTS hér í New York og sá sveik. En sú saga mun ekki endurtaka sig og Moore Mac mun sjá til þess, að SÍS fái enga frekari flutninga. Aðalforstjóri Moore Mac, William T. Moore er góður vinur minn. Vilhjálmur Þór hringdi til mín nýlega og vildi ég bjóða honum og frú hans í lunch í UN, en hann var þá að fara til Washington og Florida með Arent Claessen

Herra utanríkisráðherra Bjarni Benediktsson,
Utanríkisráðuneytið,
R e y k j a v í k.

og frú og Leifi Bjarnasyni. Engin gjaldeyrisskortur þar!
Samtal okkar var hið elskulegasta og í Washington komu þau
hjónin heim til Ágústu og dvöldu þar í 2 klukkustundir, en
samtímis voru staddir heima Helgi Elíasson, fræðslumálastjóri,
Páll Ásgeir tengdasonur Tryggvason, Valdimar Björnsson, Stefán
Einarsson frá Baltimore og Pétur Eggerz. Vilhjálmur Þór spurði
Pétur, hvort komið hefði nokkuð bréf frá þér um sjóflutninga,
en Pétur kannaðist ekki við það þá, enda var bréfið þá hjá mér
hér í New York. Sagði þá V.Þ.: "Það kemur". Þau hjónin skoðuðu
svo húsið, hátt og lágt, albúin til að flytja inn með litlum
fyrirvara! Það er svo ákveðið, að við hittumst, vinirnir,
þegar V.Þ. kemur frá Florida, og mun ég þá skýra honum frá
áhrifaleysi og afskiptaleysi mínu af þessum málum, og verða sam-
fundir okkar ábyggilega hinir innilegustu!

Ég mun skýra þér frá resultatinu síðar.

Ég gat skroppið heim um síðustu helgi, þar sem enginn
fundur var á laugardag. Var það heppilegt, vegna afgreiðslu
ýmissa mála sendiráðsins. Valdimar Björnsson kom til mín í
lunch á laugardag frá kl. 1-4 og fór síðan rakiðs heim til
Minneapolis. Hann las fyrir mig skýrslu sína, þar, sem hverri
hreyfingu hans í Reykjavík var lýst og hvert viðtal hans rakið.
Hann sagði mér, í algjörum trúnaði, að hann legði til, að til
viðbótar þeim milljón dollurum, sem við fengum um daginn, skyldum
við fá 2 milljónir og 8 þúsund dollara. Kalla ég það ^{götu}/gjöf og
betri en efni stóðu til. Í morgun talaði ég við Stassen í síma.
Hann var á fundi, en ég fékk strax viðtal við hann og var hann

hinn elskulegasti. Ég sagðist vilja þakka honum fyrir það að hafa sent Valdimar Björnsson til Íslands, og sagði þá Stassen: "Yes, he is a fine man and we are old friends". Kvaðst ég vita það, enda hefði Valdimar talað svo lofsamlega um hann. Þá spurði ég, hvort Valdimar hefði skilað nokkurri skýrslu og hvenær mætti vænta ákvörðunar Stassens. En hann sagði: "Yes, he gave a lengthy report and now I have to consult my people about it". Valdimar hafði sagt mér, að skýrslan væri 54 vélritaðar síður. Það er of langt til þess, að nokkur af aðalmönnum hafi tíma til að lesa það, en við því sá Valdimar og sendi útdrátt úr skýrslunni. Ég spurði Stassen hvenær vænta mætti svars og kvaðst hann ekki geta sagt fyrir um það, en lofaði að láta mig vita. Mun ég að sjálfsögðu síma það strax og sú vitneskja fæst.

Ég er þér sammála um allt, sem þú segir um auknar framkvæmdir hersins heima. Það er best að láta það bíða fram yfir kosningar að taka afstöðu til þeirra mála, til að forðast að þau verði, frekar en nú er, að æsingamáli í kosningunum. Það er heldur ekki vitað hverjir fara með völd eftir kosningar og gæti jafnvel hugsast, að næsta ríkisstjórn vildi ómerkja það, sem núverandi ríkisstjórn gerir.

Um ambassadorinn er ég þér ekki sammála, en við skulum láta hann hvíla í ró fram yfir kosningar.

Þá er það eitt leiðindmál, sem ég verð að kvabba á þér með. Það eru fjárhagsmál Péturs Eggerz. Mér fellur í alla staði ágætlega við Pétur Eggerz, og hann er bæði meiri og hæfari maður en ég hélt í öndverðu, áður en ég kynntist honum náið. Samvinna okkar er hin ágætasta, enda er Pétur mjög þrúður maður

og þægilegur að umgangast. Ég sendi þér hér með, í trúnaði, yfirlit Péturs yfir útgjöld hans og tekjur. Samkvæmt þessu vantar hann \$150.- á mánuði til að geta staðið straum af brýnustu nauðsynja útgjöldum. Ég vildi eindregið óska þess, að hægt væri að hækka laun Péturs um þessa upphæð, að minnsta kosti, en mér er illa við, að kostnaður við sendiráðið aukist. Pétur er fulltrúi Íslands við NATO-deildina í Richmond. Væri ekki hægt að greiða honum \$150.- á mánuði fyrir það, og setja það á einhvern herkostnað Íslands eða annað? Ef svo er ekki, má þá ekki borga húsaleigu hans, sem er \$125.- á mánuði úr einhverjum sjóði undir einhverju yfirskyni. Ég held, að Henrik Björnsson hafi fengið greidda húsaleigu þegar hann var Counselor í París. Ég veit, að þú tekur þetta til mjög vingjarnlegrar yfirvegunar, og lætur Pétur bæði njóta föður síns og eigin hæfileika. Mér þætti vænt um ef þú gætir svarað þessu fljótlega.

Þú sérð af öðrum bréfum mínum og fréttum héðan hvernig gengur hjá United Nations. Hjakkar allt í sama farinu. Líklegt er að þinginu ljúki fyrstu dagana í apríl. Ég þarf að vita sem fyrst, hvort ég á að reyna að fá verzlunarsamninginn við Brazíliu framlengdan bréflega, og yrði hann þá að vera óbreyttur. Ég vil helst komast hjá að fara þangað, en geri það auðvitað ef nauðsyn krefur.

Viltu segja Ólafi, að við kosningar í sumar sé ég að hugsa um að bjóða mig fram á Seltjarnarnesi, því, að Seltjarnarnesið er bæði lítið og lágt og þar lifa fáir og hugsa smátt. Gott fyrir þingmanninn, en hættulegt!

*Víð ágúste sendum ykkur hjónunum kunnlega kvæðin,
þinn einlegur Thor.*

Einkameil

Óskast endursent

Reykjavík, 27. febrúar 1953.

Góði vinur,

Ég þakka þér bréf þitt á dögnum og allt annað gamalt og gott. Þá óska ég þér og fjölskyldunni þinnni til hamingju með giftingu dótturinnar, sem ég heyri að nýlega hafi átt sér stað.

Í þessum pósti sendum við fornlega bréf ásamt afriti af bréfi Vilhjálms Þór út af varnarliósflutningunum. Óska ég um- sagnar þinnar og skýrslu um viðhorf málsins. Málaleitan Vilhjálms er hápin, eða hvernig ætli hann tæki því ef önnur olíufélag hér snéru sér til ráðuneytisins og óskuðu eftir því, að það hlutaðist til um að þau fengi hluta af Ólíuviðskiptum þeim, sem Olíufélagið hefur haft á Keflavíkurflugvelli. Þá er ég hræddur um að hljóð heyrðist úr horni, bæði frá Vilhjálmi og allri Tímahersingunni.

Hinsvegar tjáir ekki að neita því, að hér er um vara- samt mál að ræða og verður þessvegna að halda á því með allri lipurð og ég geri ekki ráð fyrir að okkur greini á um það.

Þú getur þess, að kunningi okkar, Mr. Raynór hafi verið óánægður með komu norska hershöfðingjans hingað til lands og telji mikla þörf á að hraða samningum um nýjan flugvöll.

Bandaríkjamenn hér hafa latið svo sem þeir skildu fylli- lega að skynsamlegt hafi verið að fá norska hershöfðingjann. Skýrslur hans og umsögn eru allar þeim í vil, eða réttara sagt málaleitunum þeirra, og er enginn efi á, að betri stuð- ing gátu þeir ekki fengið. Var engin ástæða til þess að óttast að annað mundi koma á daginn ef þeir hefðu góðan málstað, og skil ég þessvegna ekki hvernig þeir hafa getað fengið þá flugu, að hingaðkoma hershöfðingjans væri þeim til óþurftar.

Um meðferð á málaleitunum þeirra um nýjan flugvöll er annars það að segja, að ég hefi frá fyrstu sagt, að ég teldi mjög hæpið að taka slíkt mál upp eða hefja í því framkvæmdir svo skömmu fyrir kosningar sem nú er. Sök sér hefði verið ef þetta mál hefði komið til endanlegrar afgreiðslu á s.l. sumri, en

Herra sendiherra
Thor Thors,
Sendiráð Islands,
Washington.

er
Óendanlega miklu erfiðara að atla að afgreiða það á síðustu 4-5 mánuðunum fyrir kosningarnar. Þarf ekki að eyða orðum að því, að ef þannig er farið að er bæði hægt að egna upp almennar óánægju en ella og ýmsir forystumenn, sem annars eru líklegir til að verða velviljaðir, eða a.m.k. hlutlausir, lenda í alltof mikilli freistingu til að snúast á móti málinu. Til viðbótar þessu kemur, að miðað við okkar hætti er hér um slíkt stórmál að ræða, að lang eðlilegast er, að þeir sem með völdin fara eftir kosningarnar, taki ákvörðun um það hvað gera skuli, en aðrir séu ekki búnir að binda þá fyrirfram eða letta af þeim óþægindum, sem af slíkri ákvörðun leiðir.

Frestuninni samfara hlýtur raunar að vera það, að segja ekkert í kosningabaráttunni, sem bæindi hendur manna, heldur halda málinu opnu, eins og það á líka að vera. Ef málið væri tekið upp nú efast ég ekki um, að miklu fleiri en ella myndu binda hendur sínar til að vera á móti því. Annað mál er það, sem sérstaklega Hermann Jónasson hefur haldið fram innan stjórnarinnar, að skynsamlegt geti verið að taka nú þegar upp viðræður um þessar framkvæmdir með hljósjón af lausn annarra v. ndamála okkar. Það tjái sem sé ekki að vera óviðbúinn þegar ákvörðun þarf að taka skömmu eftir kosningar, heldur verði að vera búið að íhuga allar hliðar málsins áður og þar með athuga, hvort hægt sé að skapa það pólitíska og efnahagslega andrúmsloft, er gerir slíkar framkvæmdir mögulegar. Fullerfiðlega gengur að handa nagilega sterku samstarfi um varnir landsins eins og því nú er háttað. Þar eru þó fyrst og fremst byggðar á Keflavíkurflugvelli og þeirri staðreynd, að úr því sem komið er verður sá flugvöllur ekki tekinn burtu og að ekki tjáir að láta hann standa óvarðann.

Nýr kafli í þessu máli hefst ef leggja á í svo víðurhlutamiklar viðbótarframkvæmdir, sem nú er rétt um. Það kann engu að síður að vera óhjákvamilegt og skýrslur General Öen styðja mjög þá skoðun að þetta beri að gera frá íslensku hagsjónasjónarmiði, þ.e. ef tryggja á að varnir landsins séu ekki alltof veikar. En slíkar framkvæmdir verða ekki gerðar nema þær njóti nokkurs almenns stuðnings og ljóst sé, að þær hafi ekki í för með sér ófyrstíganlega stjórnmálalega og fjárhagslega erfiðleika.

Mér þykir þessvegna sennilegt, að sá háttur verði tekinn upp, að í algerðum trúnaði verði hafnar viðræður um þetta mál milli stjórnanna, en persónulega er ég því alveg andsnúinn að bindandi ákvarðanir, ~~hvort~~ hvort heldur persónulega eða milli ríkja, verði teknar fyrir en eftir kosningar.

Um fjárhagsmálin skal ég ekki skrifa. Aðrir hafa haft þau meira með höndum heldur en ég, en mjög er orðið óþægilegt að ekki skuli fást svar um, hvort við eigum einhverrar aðstoðar að vanta varðandi Sogs- og Laxárvirkjunanna og Áburðarverksmiðj-

unnar umfram það sem við þegar höfum fengið. Mr. Lawson hefir auðsjáanlega trú á, að aðrir aðilar heildur en M.S.A. muni fáanlegir til að lata fé í þessu skyni, og á hann þá sérstaklega við flugherinn. Frá þessu hefur þér verið sagt áður, síðast í símtali við Ólaf bróður þinn á dögunum, enda veit ég að þú skilur fullvel hvílik ógafa það yrði, ef þessi fyrirtæki þyrftu að stranda í miðjum klíðum eða við að lenda í fjárþrot þannig að glansinn færi af hinni miklu og ágátu aðstoð, sem Bandaríkjamenn hingað til hafa veitt okkur um þessar framkvæmdir.

Einmitt þegar ég var hingað kominn í bréfinu hringdi Þórhallur Ásgeirsson til mín og sagði mér, að boð hefði verið að berast, að Valdimar Björnsson kámi hingað ásamt öðrum til að kynna sér M.S.A. framkvæmdir. Eg tel þetta mjög góð tíðindi og vonast til að af því megi gott leiða.

Um ambassadör-titilinn hefi ég ekki mikið nýtt að segja. Sú skoðun mín er óbreytt, að ég tel það óráðlegt að breyta til um núverandi fyrirkomulag nema almenn breyting geti átt sér stað. Auðveldasta ráðið til slíkrar breytingar hefði verið ef málið hefði verið leyst innan Atlantshafsbandalagsins á sama veg og ég áður talaði um. Auðvitað hefði það ekki þurft að leiða til þess að senda hefði þurft menn á milli annarra ríkja en nú þegar hafa skipst á sendimönnum. Þetta hefði einungis merkt, að þessi ríki hefðu tekið upp að hafa slíka titla á sendimönnum sínum milli þar sem þeir annars varu. Án einhverrar slíkar almennrar fyrirkomulagsbreytingar mundi það hafa mjög tvísýn áhrif hér að kalla sendiherra Bandaríkjanna ambassadör á meðan þau senda minister til annarra miklu stærri landa.

Það er einnig óhagganleg sannfæring mín, að það mundi ekki vera heppilegt ef Bandaríkjamenn ættu að hafa sérstöðu um það, að þeirra maður hefði hér sérstöðu, æðri tign en aðrir sendiherrar. Einmitt vegna þess hversu mikið samband við höfum haft við Bandaríkin og vegna þess, hversu þau mál öll eru viðkvæm, þá mundi slíkt hafa alveg öfug áhrif.

Nú sá ég í einhverju blaði, að Bandaríkjamenn væri að hugsa um að skipa ambassadör í Sviss í stað Minister áður og fer þannig stöðugt fækkandi þeim löndum, sem þeir hafa minister í. En ef svo er, af hverju vilja þau ekki án nokkurrar formlegrar hvatningar frá okkur stínga upp á slíkri lausn, sem ég hefi talað um, þ.e. t.d. samkomulag innan Atlantshafsríkjanna eða eitthvað annað hliðstætt, sem gagn gerði. Auðvitað játa ég, að nokkuð er til í þeirri röksemd, að við mundum eiga kost á betri mönnum, ef ambassadör-titillinn væri heldur en ef minister-titillinn er. Engin allsherjarregla er það þó og víst er það að ég efast um, að við að öllu athuguðu hefðum fengið okkur betri mann en Mr. Lawson hefur verið hér þann tíma, sem hann hefur gengt þessu starfi. En auðvitað hefur hann ahuga á að fá

ambassadör-titilinn. Það er annað mál. Mr. Butrick hélt aftur á meti ekki minister-titli þegar hann var sendur út á ný, heldur er nú General-Consul. Ekki var það þó vegna þess að hann þatti ekki fullboðlegur maður hér, enda var hann forframaður, að því er manni skildist, með því að taka við þeirri stöðu á Department of State, sem hann fékk, þegar hann lét af störfum sínum hér. Í svo fjölmennri starfsgrein, eins og State Department Bandaríkjemanna er nú orðið, fer það vitanlega meira eftir einstaklingsefili og atvikum heldur en stöðuheiti, hvernig maðurinn reynist.

Ég held þessvegna að hér komi margt til greina og þó að ég viti um þína afstöðu og skilji hana, þá vona ég að þú sjáir ekki síður, að tregða mín hefur við töluverð rök að styðjast. Alveg að því slepptu að vitað er, að mikill rabaldur mundi hefjast hjá andstaðingum okkar hér ef slíkt titlatog yrði til okkar rakið. Lat ég svo útrætt um það.

Eg man ekki fleira að sinni. Eg þakka komu þinni kerlega fyrir útréttir vegna komu minnar og mun mjög bráðlega senda greiðslu á skuldinni, sem hún er komin í. Biðjum við ástamlega að heilsa henni.

Með bestu kveðjum,
þinn einlægur,

H.F. EIMSKIPAFJELAG ÍSLANDS

REYKJAVÍK

EFTIRRIT

af símskeyti frá New York sent þ. _____ meðt. þ. 10/7 19 53

340 TRÖLLAFOSS SAILED 1500 HOURS 9TH CARGO 1239 TONS 15
PASSENGERS NO ARMY CARGO

EIMSKIP

Skipið lestar venjulega um 3500 smálestir af stykkjavöru.
Á sama tíma koma Ameríku-skip hingað vikulega með stóra
farma til Keflavíkurflugvallar.

MONROE YALE MANN
ATTORNEY AT LAW

January 6, 1953

Hon. Bjarni Benediktsson,
Minister of Foreign Affairs
Reykjavik,
Iceland

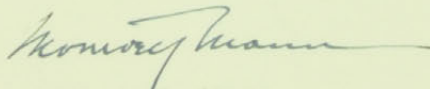
Dear Mr. Benediktsson:

Thank you very much for the copy of the
Constitution of Iceland, which I have just received.
It was very kind of you to remember.

With kindest regards to you and Mrs.

Benediktsson, I am

Respectfully yours,

Monroe Y. Mann